

תקנות מנחם

גיליון מס'
266

יו"ל לקראת ש"פ וירא
ה' תהא שנת עליון בכל –
שנת תבוא עלינו ברכה

על סיומי הרמב"ם

תדפיס מהספר "תקנות מנחם" (ח"ג) שיו"ל בעז"ה על סיומי
הרמב"ם ע"פ - ב"קו" - שיחות והוראות כ"ק אד"ש מה"מ
מאת הרב יקותיאל מנחם שיחי ראפ

ע"פ ההוראה שקיבלתי מכ"ק אדמו"ר מלך המשיח שיליון, להדפיס ולפרסם הדברים הנאמרים בעז"ה בסיומי הרמב"ם,
להראות ולהוכיח הנראה לעני"ד בדרך אפשר, הקשר שבין שיעורי הרמב"ם לפרשה והתאריך שבהם נלמדו,
הנני מוציא לאור עלון זה לכבוד שבת קודש.
ואבקש מהקוראים שיעירוני בהערותיהם, ותודה מראש!

לחיות עם הזמן!

ספר טהרה – ג'

מחזור ל' (גימטריא – בכח) שנה - כ"ח (בגימטריא – יחי)

בעז"ה יום א' פרשת חיי-שרה ט"ז חשוון ה' תהא שנת עליון בכל (שנת תבוא עלינו ברכה)

סיום הלכות טומאת אוכלין והתחלת הלכות כלים

בפרשת וירא נטמאה העיסה – טומאת אוכלין

א. את רוב הלכות טומאת אוכלין לומדים בפרשת וירא והקשר הוא ברור ומדויק;

הפעם הראשונה בתורה שמדובר ע"ד דין וסיפור של טומאת אוכלין, היא בפרשת וירא; שעל הפסוק בתחילת הפרשה באירוח אברהם נאמר¹: "ויקח חמאה ולב וכן הבקר אשר עשה" אומר רש"י (מהגמ'² ומהמדרשים³): "ולחם לא הביא, לפי שפירסה שרה נידה, שחזר לה אורח כנשים אותו היום ונטמאה העיסה".

[נבהמשך למה שכתבנו בגליון הקודם (מס' 265) שיש לזה קשר להלכות מטמאי משכב ומושב שביניהם היא גם טומאת הנידה, וכאן הפעם הראשונה בתורה שחז"ל מקשרים הפסוקים עם טומאת הנידה. ואת הלכות מטמאי משכב ומושב מסיימים בשבוע דפרשת לך לך, שבשבת במנחה קורים פסוקים אלו בתחילת פרשת וירא].

אברהם אכל חולין בטהרה

ב. ובנוסף להנ"ל יש לענין זה גם קשר להלכות טומאת אוכלין, כי ע"י ששרה פירסה נידה נטמאה העיסה ולכן לא נתן זאת אברהם אבינו לאורחים. וענין זה יש לו קשר גם לתחילת הלי טומאת אוכלין – עצם הטמאה של העיסה שהוא דין בטומאת אוכלין. וגם לסיום הלי טומאת אוכלין; כי הרי הדין הוא שמותר לאכול חולין בטומאה, ואברהם ה"י יכול לתת להם את הלחם למרות שנטמא העיסה, אלא שזהו הידור של ה"חסידים הראשונים" שקיבלו על עצמם לאכול חולין בטהרה. שע"כ מדובר בהלכה האחרונה של הלי טומאת אוכלין.

וכך כותב הרמב"ם בסיום הלי טומאת אוכלין⁴: "הטמא והטהור יחדיו⁵, מפי השמועה למדו שהטמא והטהור אוכלים בקערה אחת⁶ ובהלכה הבאה האחרונה והמסיימת כותב הרמב"ם: "אע"פ שמותר לאכול אוכלין טמאין ולשתות משקין טמאים, חסידים הראשונים היו אוכלין חולין בטהרה ונזהרין מן הטומאות כולן כל ימיהן, והם הנקראים פרושים. ודבר זה קדושה יתירה היא ודרך חסידות שהי' נבדל אדם ופורש משאר העם ולא יגע בהם ולא יאכל

וישתה עמם, שהפרישות מביאה לידי טהרת הגוף ומעשים הרעים וטהרת הגוף מביאה לידי קדושת הנפש מן הדעות הרעות וקדושת הנפש גורמת להידמות לשכינה. שנאמר⁷: "והתקדשתם והייתם קדושים כי קדוש אני ה' מקדישכם".

ז.א. שאברהם שמר כל התורה כולה ואפילו התקנות מדרבנן, כמשי"נ⁸: "עקב אשר שמע אברהם בקולי וישמור משמרת מצוותי חוקותי ותורותי" ז.א. שמר גם את הגזירות להרחקה, ולמרות שכותב כאן הרמב"ם שמותר לאכול חולין טמאים, אבל אברהם נהג בפרישות כחסידים הראשונים, ולכן לא נתן להם את העיסה שנטמאה.

ור' אליהו מזרחי מפרש הטעם שאברהם קיבל על עצמו לאכול חולין בטהרה הקודש, "שרצה להרגיל את עצמו בטהרת קדשים, שיאכל מהקרבות יהי בקי בשמירתו, וחולין שנעשו על טהרת הקודש כקודש הם, וחייב מדרבנן להבדילן מכל הטומאות. (מובא ב"שישי למורא"י).

האוכל נבלל במשקה

ג. וכאן יש עוד דין שקשור בהלכות הראשונות של טומאת אוכלין; כאן הרמב"ם כותב שכל אוכל אינו מקבל טומאה עד שיבוא עליו משקה, וכלשונו⁹: "אינו מקבל טומאה עד שיבלל תחילה באחד משבעה משקין, וזהו הנקרא הכשר, שנאמר¹⁰: "ויכין יותן מים על זרעו וע"כ מדובר גם בשלושת ההלכות הבאות.

[ויש לדייק בלשון הרמב"ם: ש"יבלל", ולא כתב שיותן או שיגע בו משקה? ואולי יש לבאר עפ"י מה שנכתוב להלן בעז"ה שיחת אד"ש מה"מ, שההוראה הרוחנית בענין הכשר המשקין לקבל טומאה, היא כי הטומאה מתאוה לשרות דווקא בדבר השייך יותר לקדושה והמשקין גורמים לדבק דברים וכן להביא ולפזר את האוכל לכל מקום, היינו שהמשקין גורמים לאחדות שזה מורה על אחדות ישראל. ואולי זהו הלשון יבלל כמו כל ישראל ערבין ומעורבין זה בזה (ועיין באות הבאה שהעיסה אצל אברהם ושרה נבללה במים) ועיין לקמן השיחה של הרבי בזה].

בפרשה הוכשר הקמח לקבל טומאה

ד. וכאן יש עוד ענין הקשור בהלכה זו של הכשר האוכלין לקבל טומאה ע"י

⁷ שמיני יא, מד. ואמור כא, ח.

⁸ תולדות כו, ה.

⁹ הלי טומאת אוכלין פ"א, ה"א.

¹⁰ שמיני י"א, ל"ח.

¹ וירא ח"י, ח.

² בבא מציעא פ"ז, א.

³ ב"ר פ"ח, יד. תנחומא וירא י"ג.

⁴ הלי טומאת אוכלין פ"ז, ה"א.

⁵ ראה יב, כב.

⁶ ספר ראה פסקא ע"ה.

שבעת המשקין; שכאן מדובר על טומאת העיסה, והקמח הוכשר לקבל טומאה ע"י שם בא עליו מים, כי בלי מים אי אפשר ללוש, ועי"כ הוכשר לקבל טומאה, ולפני זה כנראה לא היו מוכשרין לקבל טומאה, כי מסתמא לא בא עליהם משקה, היות וזה הי' לפי כמה דעות בפסח או בערב פסח בצהרים "כחום היום"¹¹ אז כבר יש איסור חמץ לאחר חצות מדאורייתא ולפני זה מדרבנן [עיי' בתוס' ד"ה אלא רב יא, א], ואברהם ודאי שמר החטים מחימוץ שלא ירטבו, במים [ושמן ויין שלא מחמיצים אבל כרגיל לא באים במגע לחיטים] וממילא זו היתה ההזדמנות הראשונה שהוכשרו לקבל טומאה (ועיין בספר "פנים יפות" שדן בזה באיזו שעה זה הי', ובענין זהירות אברהם מחמץ וכמו שאומר רש"י לקמן בפס' י' ד"ה כעת חיה ופסח היה) והרי למחרת בוודאי הי' פסח כמשיני' שהגיעו המלאכים אצל לוט ומצות אפה ויאכלו¹² ואומר ע"ז רש"י "פסח היה"¹³.

הטומאה נחפת" לינוק מהקדושה

ה. ובלקוטי שיחות¹⁴ מבאר כ"ק אד"ש מה"מ באריכות את הטעם בפרטי הדינים בהלכות אלו, איזה מאכל מקבל טומאה ומה הם התנאים שהוא מוכשר לקבל טומאה:

ומבאר שהרמב"ם בהלכה הראשונה כותב איזה אוכל מקבל טומאה, שיהי מיוחד **למאכל אדם**¹⁵. ובאותה הלכה כותב התנאי השני שיוכשר לקבל טומאה – "אינו מקבל טומאה עד שיבלל תחילה באחד משבע משקין, וזהו הנקרא הכשר וכו'".

ובפרק ב'¹⁶ כותב התנאי השלישי בקשר לאוכלין הגדלין מן הקרקע ש"אינם מקבלים טומאה עד שיקרו אבל כל זמן שהם מחוברין אפי' בשורש קטן שיכולין לחיות אינן מקבלין טומאה",

וידוע שמכל הלכה בתורה אפשר ללמוד הוראה בעבודת ה' כי בנוסף למשמעות הפשוטה של כל הלכה, יש גם פירוש ההלכה בעבודה הרוחנית שהוראה זו שייכת לכל אחד, היות והתורה ניתנה לכל אחד, שזהו א' הפירושים בפסוק¹⁷: "ויצונו ה' לעשות את כל החוקים האלה **ליראה** את ה' – "שהתכלית של כל החוקים האלה" (איזו מצוה והלכה שתהי') היא – **ליראה** את ה' "שמוזה יבואו ליראת ה'. ועד"ז בענייני ששלושת התנאים הנ"ל בקשר לטומאת אוכלין, יש דוגמתם בעבודת האדם לקונו.

[כל חוקי ודיני התורה – הוראה ליראת ועבודת ה']

ביאר כ"ק אד"ש מה"מ בשיחה לשואלים מה המקום לדברי הרמב"ם שכותב בסוף הלכות תמורה וכל ספר הקרבנות **שמכל** דיני התורה לומדים הוראה רוחנית בעבודת ה', וז"ל¹⁸: "וכל אלו הדברים כדי לכוף את יצרו ולתקן דעותיו, ורוב דיני התורה אינם אלא 'עצות מרחוק'¹⁹ מגדול העצה²⁰ לתקן הדיעות ולישר כל המעשים". ושואלים מה המקור של הרמב"ם.

והמענה אומר אד"ש שהרמב"ם לומד זאת מהפסוק הנ"ל בפרשת ואתחנן: "ויצונו הוי' לעשות את **כל החוקים** האלה ליראה את ה' א-לקינו"; היינו שמטרת כל החוקים ודיני התורה (לא רק ההלכות הקשורות בעבודת ה' ואהבתו אלא גם כל שאר סוגי הדינים) שיבואו על ידיהם ליראת שמים ולשיפור ועליה בעבודת ה'.

מבואר בכמה מקומות שהגדר של טומאה שייך למקום שיש קדושה, או על כל פנים אפשרות של קדושה, כמו שהאלטער רבי אומר בשו"ע (בשייכות לנגיעה

בלי נט"י בבוקר) ש"לנגיעת הנכרים אין לחוש כי רוח טומאה זו אינה מתאוה לשרות אלא בכלי של קודש, ומקום קדושה שנסתלקה כו"²¹. והטעם בזה: מצד הבריאה, לקליפות טמאות הוקצב חיות מצומצם ביותר, ולכן הם "נחפסים" למקום הקדושה בכדי, לקבל מהקדושה תוספת יניקה של חיות, ע"י הורדת האדם (קליפה) טומאה ח"ו, משא"כ במקום שאין קדושה (יתירה) אין השתדלות (יתירה) מצד הטומאה לשרות שם, היות ושם אין ריבוי חיות שיכולים לקבל תוספת יניקה.

וזהו התוכן הפנימי שבתנאי הראשון של טומאת אוכלין – שדוקא 'מאכל אדם' מקבל טומאה, התואר "אדם" הוא הרי ע"ש הכתוב "אדמה לעליון"²², שלכן היהודים נקראים בשם 'אדם' – אתם קרויים אדם²³ - כי יהודי הוא "אדמה לעליון ודומה כביכול ל"אדם העליון שעל הכסא"²⁴.

וזהו הכוונה, "אוכל המיוחד למאכל אדם": אכילה במובן הרחב פירושה – כל צרכי האדם²⁵ "ומאכל אדם" כוונתו – העניינים שהם ה"צרכים" של האדם שבו הנשמה שלו שהיא "אדמה לעליון" שאלו הם העניינים של תורה ומצוותיה.

ע"כ נהיה גם "מאכל אדם" – של אדם העליון שעל הכסא כביכול. וכידוע²⁶ שע"י התורה והמצוות של יהודי למטה "מפרנסים" כביכול את הקב"ה (ע"ד הקרבנות שנקראים²⁷ "לחמי לאשי").

היות ואלו הם עניינים ש"מיוחד למאכל אדם" **העליון** – משתדלים כוחות הטומאה להכשיל את האדם שבדומה לו למטה, את היהודי, כדי לקבל ממנו (מריבוי היות הקדושה שבו, תוספת יניקה של חיות, לכן שייך שבזה יתפס ענין של טומאה ר"ל, משא"כ "כל שאינו מיוחד למאכל אדם ה"ז טהור ואינו מקבל טומאה". היות וזה לא קשור עם אדם העליון שעל הכסא, קדושה – לכן שם אין השתדלות של לעומת זה, שם אין טומאה, וכנ"ל.

המשקים יורדים ומדבקים ומאחדים

ו. ואח"כ מביא אד"ש את התנאי השני; שגם מאכל אדם אינו מקבל טומאה "עד שיבלל תחילה בא' משבע משקין", ומביא אד"ש שהמים (משקין מורים על השפעה והמשכה. כמו שרואים במים ג' תכונות א)מים יורדים ממקום גבוה למקום נמוך²⁸ - שזהו ענין של חסד והשפעה²⁹, ש"הגבוה" יורד ל"נימוך" כדי להשפיע לו. (בגם בשייכות לאוכלין הפעולה של מים (שתיה) שמביא ומפזר האוכל בכל הגוף³⁰ שלכן אומרים חז"ל³¹: "אכל ולא שתה" "אכילתו דם" ג)טבע המים לדבק – הלחלוחית של המים פועלת חיבור ודבקות בין דברים נפרדים. ובעבודת האדם הכוונה היא, שעבודת היהודי (ה"אוכלין שלו") היא לא כדבר יבש, אלא עם "לחלוחית", ואז היא לא נשארת אצלו לבד אלא פועלת גם על היהודים שמסביבו עד שהוא יורד אפילו לנמוך שבביל להשפיע עליו,

יוצא מזה שכ"המאכל אדם" – העניינים של תורה ומצוות – הם קשורים עם תכונת המים, הם נעשים עם לחלוחית שפועלת שאור הקדושה יתרבה גם אצל יהודים אחרים – נהיה ריבוי בחיות הקדושה. וזה פועל אחדות ודבקות בין יהודים [וכפי שכתבנו לעיל, אולי לכן כתב הרמב"ם ה' **יבלל** – מלי' עירוב ואחדות. תקו"מ יק"ר].

²¹ וכן עכו"ם אינם מטמטין באוהל ואין נעשין טמאי מת (ולא שאר טומאות – רמב"ם ה' טומאת מת פ"א, ה"ג. וראה אוה"ח ר"פ חוקת בארוכה.

²² ישעיה יד, יד [ולהעיר: ישע"י – מלי' ישועה, וי"ד=חב"ד ופעמיים י"ד = 28 גימט' יחי ו"אדם" = 48 גימט' – גאולה].

²³ יבמות סא, רע"א.

²⁴ ראה יחזקאל ו, כו.

²⁵ ראה סנהדרין לח, א: שיכנס לסעודה מיד. וברש"י שם: שימצא כל מים

ויאכל מאשר יחפוץ ועוד.

²⁶ ראה זחי"ג ז, ריש ע"ב. שש"ר פ"א ט (ו). לקו"ת בהר מ, סע"א ואילך פנחס

ע"ו, א ובכ"מ.

²⁷ פנחס כה, ב. ועד"ז בכמה מקומות וראה לקו"ת פנחס שם. סידור לג, סע"ב

ואילך אוה"ת פנחס ע' וע"ב ואילך ובהנסמן שם, ועוד.

²⁸ ראה תענית ז, א.

²⁹ תניא ספ"ד.

³⁰ פיה"מ להרמב"ם עירובין פ"ג מ"א. ועוד.

³¹ שבת מא, א.

¹¹ וירא י"ח, א.
¹² וירא י"ט, ג.
¹³ סדר עולם פ"ה. ר"ה י"א, א. תנחומא וירא י"ז.
¹⁴ הכ"ז פרשת שמיני עמ' 74 הובאה (בתרגום ללה"ק) בס' "יין מלכות" על הלכות אלו ברמב"ם.
¹⁵ ה' טומאת אוכלין פ"א, ה"א.
¹⁶ פ"ב, ה"א.
¹⁷ ואתחנן ו, כד.
¹⁸ ה' תמורה פ"ד, ה"יג.
¹⁹ ישע"י כה, א.
²⁰ ירמ"י לב, יט.

ולכן ההשתדלות מצד הקליפה לגרום ענין של טומאה דווקא כשיהמאכל אדם נהיה מוכשר לקבל טומאה ועיי ש"יבלל" תחילה לא משבעת המשקין כי דוקא בזה יש ריבוי חיות של קדושה שמשם הקליפה רוצה לקבל תוספת יניקה.

[נ"י"ל שזהו גם הטעם הפנימי שדווקא אצל משקין מוצאים ריבוי עניינים של גזירות וזהירות מפני הטומאה (שלא מוצאים אצל אוכלין)³² מצד העילוי המיוחד של משקין שהם רוכשים התכונה של השפעה וחיבור עם הזולת שזהו א' מסימני וגידרי צד הקדושה – השפעה (היפך של "מכניס ואינו מוציא"³³); משא"כ כשה"מאכל אדם" הוא לא נהיה מוכשר ע"י מים, אז אין בו כזה ריבוי חיות של קדושה, ובמילא הוא לא מקבל טומאה (כי הקליפה לא "שטופט זיך" (= "נדחפת") לשרות שם).

החיבור לשורש מציל מהטומאה

ז. [נאח"כ מסביר הרבי את התוכן הרוחני וההוראה של התנאי האחרון שהאוכל מקבל טומאה "אם הוא לא מחובר למקום גידולו אפילו בשורש קטן שיכול לחיות ממנו",

כי יכול יהודי לטעון הרי ה' שם אותו בעוה"ז ה"מלא קליפות וסט"א", ואומרים לו שמה שיותר ישתדל להשפיע על סביבתו, הקליפה והטומאה ישתדלו להכשיליו ולקבל יניקה ממנו. ובוודאי נתן הקב"ה עצה איך להינצל מן הטומאה (ועוד יותר מאשר מי שאינו משתדל כדבעי בעבודת ה').

והעצה לזה היא התנאי השלישי שכל זמן שהדבר מחובר לשורשו, אינו יכול לקבל טומאה – שפנימיות הנשמה, נקודת היהדות שבו בזה שום טומאה לא יכולה ליגוע ח"ו לא רק שבפועל לט נטמא, אלא שאינו מקבל טומאה, שבכלל אינו בגדר טומאה שבנקודת היהדות, האמונה והמסירות נפש, שום טומאה לא שייכת לפגוע, כל זמן שהיהודי קשור בזה] ע"כ תוכן מקוצר מחלק משיחת כ"ק אד"ש מה"מ.

אברהם אבינו באהבתו קירב הבריות

ח. היוצא מהנ"ל שענין המים והלחלוחית המכשירים לקבל טומאה הם ההשפעה לנמוכים והחיבור והאהבה אליהם, שזהו ענינו של אברהם אבינו, שע"כ מסופר בפרשיות אלו לך לך ווירא, שאברהם השפיע לכל העוברים ושבים והבריות, וקירב לה' ולאמונה. כמו שמתאר זאת הרמב"ם בתחילת ה' עבודה זרה כפי שכתבנו בפרטיות בגליון הקודם, שאברהם קרא בכל מקום שהלך בשם ה', והקריא שם שמים בפי הבריות כפי שכתוב בפרשת וירא: "ויקרא שם אברהם בשם ה' א-ל עולם", וחז"ל אומרים אל תקרי ויקרא, אלא ויקריא".

ואברהם עשה זאת ע"י שהאכיל והשקה את העוברים ושבים במדבר [נאפ"ל שזהו כמשקל נגד "טומאת אוכלין" עשה עם האוכלין מצות הכנסת אורחים ונהר באוכל האורחים מן הטומאה] ואחרי שנתן להם לאכול הוא השפיע עליהם ועישה אותם לברך את את הקב"ה שע"כ הוא חיזק אצליהם את האמונה בה' ע"י אהבת הבריות שהי' לו.

וזה עשה אברהם ע"י ה"ויטע אשל" כפי הדעות שמביא רש"י בזה אם זה הי' פרדס היינו שנתן להם פירות לאכול ועצים להגן מהשרב ושמש במדבר, או שפירושו פונדק היינו מקום להתאכסן ולישון וזהו הר"ת של אשל – א"כילה ש'תיה ל'ויה (ו"יא) ל'ינה, וגם במדרשים כתוב "אשל" – אותיות "שאל" – שאמר לכ"א שאל מה שתשאל כרצונך, שנתן לכ"א מה שביקש איזה סוג פירות או בשר ששאל, וכן אברהם שם ב"י"ד וסנהדרין שיכלו לשאלם מה שירצו, וכמ"ש אצל שאול "אשל ברמה", וקבע להם בית מדרש שיעסקו ביחוד השם.

ז. א. שאברהם עשה מקום לאכילה ושתייה וכן מקום לימודי תורה ועבודת ה'.

וזה מה שכ"ק אד"ש מה"מ תובע מאיתנו להשפיע בכל העולם ע"י אהבה ולקרב את כולם לה' ולאמונה. ובשיחת אד"ש בפרשת וירא התשמ"ח כתב ש"ויטע אשל", גימטריא "בית חב"ד" או "בתי חב"ד", וזה מה שכ"ק אד"ש

מה"מ, הורה אמר אז שהוא רוצה שבכל בית חב"ד יהי מקום גם לאכילה וגם לשינה, מלבד היקר; מקום לימוד וקירוב יהודים. שזה מביא המשיח לכל מקום שכל "בית חב"ד הוא "בית – משיח".

"תקות" חוט השני³⁴

סיכום הקשר של ההלכה ברמב"ם לפרשת השבוע ולתאריך. על

סיום ה' טומאת אוכלין.

- א. בפרשת וירא פעם ראשונה טומאת אוכלין – ששרה פירסה נידה ונטמאה העיסה.
- ב. אברהם אכל חולין בטהרה – כחסידיים הראשונים.
- ג. הקמח אצל שרה נבלל במים והוכשר לקבל טומאה.
- ד. במקום קדושה יתירה, הטומאה "נדחפת לקבל יניקה, ממאכל אדם.
- ה. המשקים יורדים ומשפיעים על הנמוכים ומדבקים ומחזקים האחדות.
- ו. אברהם אבינו ירד לבריות וקירבם ואיחדם באהבה.
- ז. זהו תפקיד בית חב"ד – "ויטע אשל" – גימט' – "בית חב"ד" (בתי חב"ד).

* * *

בעז"ה יום ג' פרשת תולדות כ"ה חשוון ה' תהא שנת עליון בכל (שנת תבוא עלינו ברכה)

סיום הלכות כלים והתחלת הלכות מקוואות

בפרשת חיי-שרה – כלי כסף וזהב ובגדים

א. את רוב הלכות כלים לומדים בפרשת חיי שרה. ורואים קשר ברור מפורש ומדהים לפרשה;

הפעם הראשונה שכתוב בתורה כלים היא בפרשת חיי שרה אצל אליעזר כנאמר³⁵: "ויוצא העבד כלי כסף וכלי זהב ובגדים ויתן לרבקה" ובפסוק זה מדובר על כלים ועל בגדים, והבגדים מנויים ברמב"ם ככלים הראשונים בין "שבעה מיני כלים הם שמקבלים טומאה מן התורה"³⁶ ובפסוק העבד הוציא כלים ובגדים ובלשון הגמ' נקראים בגדי האדם "כלים".

וכלים אלה היו הכנה לשידוך הראשון שמתואר בתורה שזהו ענין עיקרי בחיי היהדות וכמבואר בחסידות ששידוך החתן והכלה הוא יחוד מ"ה ובי"ן [משפיע ומקבל, שהוא ע"ד אורות וכלים, וע"כ בעז"ה בגליון הבא, איך ענין זה מבואר בפנימיות התורה בחסידות] ויחוד מ"ה ובי"ן הוא ענין עיקרי בשפעה בעולם ע"י קיום התורה והמצוות.

והרי זהו התוכן הרוחני בעבודת ה' של הלכות כלים הוא לעשות מכל עניני העולם כלים לאלוקיות ע"י שממשיכים בהם את הורה ומצוות שהוא כמו יחוד החתן והכלה ויחוד מ"ה ובי"ן.

שא נא כליך – פ' תולדות

ב. יסיימו את הלכות כלים בפרשת תולדות שם כתוב כלים בפעם השניה; בתחילת דברי יצחק לעשו בקשר לברכות, נאמר³⁷: "שא נא כליך תליך וקשתך, וצא השדה וצודה לי צידה", ומתחילים ההלכות ביום א' דפרשת חיי שרה שהוא למחרת ש"פ וירא שם מדובר על עבודת החסד והאהבה של אברהם שקירב את באי העולם, שהאבה קשורה עם האחדות, והמילה כלים גם מבטאת את האחדות; שהכלים מאחדים את מה שבתוכם.

וענין זה מתבטא גם באותיות כליים; כי כלי"י – ר"ת כהנים לויים ישראלים; היינו שמבטא את כל הסוגים שבעם ישראל ושכל א' מהם ממלא את תפקידו

34 יהושע ב, חי. ועיין ברש"י שפירוש "תקות" – מלשון "קו וחבל" (שבו הורידה המרגלים של יהושע, ובו תלו משפחת רחב תקוותם), והרי זו מטרת חיבורנו "תקות מנחם" – להראות בעז"ה את הקו וחוט השני המקשר ומשוה התוכן הנלמד בשיעורי הרמב"ם עם תוכן הפרשה והתאריך בשנה, (ועיין מה שכתבנו בזה בהקדמה לספרנו "תקות מנחם" ח"א).

35 חיי שרה כד, נג.

36 ה' כלים פ"א, ה"א.

37 תולדות כז, ג.

32 ראה רמב"ם ה' אבות הטומאה פ"ז.

33 תניא פכ"ד (ל, ב).

המיוחד כמו שאומרים בהקדמה לתפילה, "כהנים בעבודתם ולויים בזוכנם וישראל במעמדם, ייוחד מאוחדים ונעשים כלים לברכת הקב"ה כמו שאומרים חז"ל: "לא מצא הקב"ה כלי מחזיק ברכה לישראל אל השלום"³⁸ וה"בעל הטורים" עה"פ בפרשת פינחס³⁹: "הנני נותן לו את בריתי שלום" וכותב הבעה"ט: "שלום" – בגימטריא – "זהו משיח!"

"תקות" חוט השני"³⁴

סיכום הקשר של ההלכה ברמב"ם לפרשת השבוע ולתאריך. על הלכות כלים.

- א. בפרשת חיי-שרה – לראשונה נאמר כלים: "כלי כסף זהב ובגדים" שידוך יצחק ורבקה ענין עיקרי.
- ב. בפר' תולדות: "שא נא כליך".
- ג. גלים – אחדות ישראל – ר"ת – כהנים לויים ישראלים. ואברהם אבינו איחד הבריות באהבה.

י"א חשון – יארצייט רחל אימנו

א. באחת הפעמים שהצגתי לרבי את ראש עיריית אריאל שבשומרון, מר רון שיחי' נחמן, הוא ביקש מהרבי ברכה להבחיר ולהיכנס לכנסת, והרבי שאלו: "מה שם אימך?" והוא ענה: "רחל", והרבי אמר לו: "רחל מבקשת על בניה! [להעיר שבפסוק כתוב: "רחל מבכה על בניה". אבל כנראה הרבי לא רצה להגיד "מבכה", ואמר "מבקשת!"] ובבחירות שהיו תקופה קצרה אחרי"ז הוא נבחר, וא' השרים אמר לי שבדרך הטבע הרגילה לא היו לו סיכויים, וראו במוחש את ברכת הרבי! [ואפ"ל י"א – ר"ת יום אימנו, וי"א ניסן – ר"ת יום אבינו, ולהעיר מדברי אד"ש מה"מ שיש קשר בין מספר היום בחודש לאותו מספר היום בשאר החדשים", וע"כ אמר הרבי: "לא ראיתי כתוב זאת בחסידות אבל כך מונח אצלי, ומי שרוצה יקבל ואם לא יהי לו אשר לו...", ביטוי דומה שאמר ע"כ ש"רבי הוא עצמומ"ה מלובש בגוף"].

דברים שבכתב אי אתה רשאי לאמרם על-פה

ב. הרבי ע"פ הרוב כל פסוק שציטט הי' עם שינויים, ומפעים הדבר שכל פעם הי' משמעות מעניינת לשינוי [אד"ש פעם הסביר שעושה השינוי מצד משאחז"ל: "דברים שבכתב אי אתה רשאי לאמרם בעל-פה"].

בקשר למ"ש בגיליון על "בית חב"ד"

בתחילת שנת תשמ"ז לפני ה"דין נצח!" דיבר הרבי בהתוועדות הרבה על חיזוק ה"בתי חב"ד" בעולם [ה' משמע מכיוון שהי' ערעור על הבית חב"ד הכללי – 770 (וגם ערעור על פעילות חב"ד) רצה כ"ק אד"ש מה"מ שיחזקו ויגבירו ויפרסמו את פעילות חב"ד ויעשו בתי חב"ד בכל מקום.

ובש"פ וירא דיבר אד"ש, שאברהם אבינו קירב את הבריות ע"י שעשה להם מקום לאכילה ולשינה (מלבד העזרה הרוחנית והלימוד שלמד איתם ועשה להם ביהמ"ד וסנהדרין ועי' לעיל בפנים הגיליון שיש נוסחא א' במדרש שאש"ל (מלבד הר"ת המקובלים אכילה שתיה לוייה) גם לינה (וי"א שכיבה), וע"כ הורה כ"ק אד"ש מה"מ שזהו פירוש "אש"ל – שאל מה שתשאל" ואש"ל ברמה". שבכל בית חב"ד יהי' גם מקום למקורבים לאכול ולישון.

וכן הורה או אד"ש שעל כל בית חב"ד הי' שלט בולט "בית חב"ד ושכל בית יהי' ויפעל כ"בית חב"ד" ויהי' עליו שלט מבחון.

ואח"כ כשידבר אד"ש מה"מ ש-770 בגימטריא – "בית משיח", וביקש שכל מקום יהי' "בית משיח", ניתוסף הענין לתלות בכל מקום גם שלט "בית משיח". ולשיחה על ענין "זיטע אשל" שהודפסה מהתוועדות ש"פ וירא הוסיף אד"ש מה"מ בהערה 83: "להעיר ש"זיטע אשל" – בגימטריא בית חב"ד (או בתי חב"ד)". היינו שפעולת בית חב"ד כמו ה"זיטע אשל" של אברהם.

ה"י טבת – גימטריא – "בית חב"ד"

א. בה"י טבת תשמ"ז, בשעה 11 בבוקר הודיעו ב-770 על ה"דין נצח" במשפט הספרים ו-770, וה"קבוצה" למדו אז בבנין הישיבה ב"חובבי תורה" (ע"י אולבני א.), ובתור משגיח רצתי לשם (מהלך של דקות ספורות) להודיע לתלמידים עד"ו, כי רקדו ברחבת 770 ע"ד השמחה. ובדרך חשבתי מה המשמעות של יום זה, שה"דין נצח!" הוא בדיוק בתאריך ה' טבת.

ועלה ברעיוני ה"י טבת (ה"י במילוי י') – בגימטריא בית חב"ד, וזה הי' אז ה"מבצע" העיקרי של כ"ק אד"ש מה"מ.

ב. וכן אז חשבתי, שה' טבת הוא לא חנוכה ואפילו לא יום אחרי חנוכה (כמו "אסרו חג") אלא תמיד יש יום א' באמצע (גם אם כסלו חסר). ולכאורה למה החגיגה דווקא ביום שכבר לא קשור לחנוכה?

ובפשטות המענה: גאולת הרביים הקודמים היתה בכסלו "חודש השלישי" י' כסלו וי"ט כסלו שהם ימי שמחה שיש בו את גאולת החנוכה. אבל החידוש של דורנו, הרבי שליט"א, להביא את אור הגאולה דווקא לטבת שהוא חודש הרביעי, הקר והחשוך, ואין בו יו"ט מצ"ע, ואדרבה יש בו התחלת התעניות, עשרה טבת יהפך לשמחה, וזהו עניינו של אד"ש מה"מ, "לרדת" ל"טבת" ולהאירו באור ושמחה של "דין נצח!" אור הגאולה!

זכות העקדה

בסעודת בר מצווה של בני הת' השליח יוסף יצחק שיחי' שהיתה כאן ב-770 – "בית משיח", השתתף המד"א דקראון הייטס הרב אהרן יעקב שליט"א שוויי, וסיפר שהרבי אמר ביחידות לא' המלמדים של הילדים בתות"ל אושען פארקוויי שכשמתפלל עם הילדים הקטנים ואי אפשר להתפלל כל התפילה וחיבב לדלג איתם, אבל שאת פרשת העקדה שאומרים ב"תפילת השחר" שקודם שחרית אף פעם לא ידלג!

ואולי הסיבה כפולה: א) להחדיר בילדים החינוך למסירות נפש וקידוש ה' [ואולי עקד"ה – ר"ת על קדוש ה', ועקדה – מל' – קשר; להתקשר לקידוש ה']. ב) להזכיר כל פעם ושתעמוד לנו כל יום המס' וקידוש ה' של אברהם ויצחק.

ליכות

התמים היקר שלום דב בער שיחי'

ליום הבר מצוה י"ב חשון הי' תהי' שנת עליין בכל – שנת תבוא עלינו ברכה שיגדל ח"ל (חסיד ירא שמים למדן) בצבא הרבי שליט"א מלך המשיח ויוסיף בהתמדה ושקידה בלימוד התורה נגלה וחסידות וזכו הוריו וזקניו לרוות ממנו ומכל יו"ח שפע נחת חסידותי מתוך בריאות והרחבה אושר ושמחה תמיד כל הימים, וזכו לראות קבלת פני משיח צדקנו בגאולה האמיתית והשלימה מ"ד ממ"ש, נאו! נדפס ע"י הוריו הרה"ת השליח יוסף יצחק וזוגתו טובה איטא שיינא שיחי' מייזליש

(דברים שנאמרו בסעודת סיומי הרמב"ם בביהכניס וביהמ"ד ליובאוויטש - 770 - בית משיח)

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד!

³⁸ משנה סוף מס' עוקצין – סיום הש"ס.

³⁹ פינחס כה, ב.